

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Agresja i uprzedzenia - środki zaradcze

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika (K) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 13PKDS.12K.11745.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordinator zajęć	Eliza Gajzler		
Prowadzący zajęcia	Eliza Gajzler		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z etiologią zachowań agresywnych i procesami powstawania i ugruntowania się uprzedzeń społecznych.
C2	uświadomienie studentów, jak zapobiegać sytuacjom konfliktowym, jak zachowywać się w sytuacji, w której mamy do czynienia z osobą agresywną i jak nie doprowadzać do eskalacji agresji.
C3	kształtowanie umiejętności rozpoznawania rodzajów uprzedzeń społecznych (na tle narodowościowych, politycznym, etnicznym, kulturowym, seksualnym, i in.)
C4	szerokie psychologiczne ujęcie problematyki sprawcy przemocy i zaburzeń osobowości, które w specjalny sposób wskazują na większe prawdopodobieństwo zachowań agresywnych i przemocowych (psychopatia, narcyzm, sadyzm, osobowość obsesyjno-kompulsywna oraz niedojrzałość emocjonalna, i in.)

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe teorie psychologiczno-pedagogiczne oraz socjologiczne, kulturowe, biologiczne dotyczące etiologii i pojawiania się zachowań agresywnych i przemocowych.	PDK_K1_W01, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W06, PDK_K1_W09, PDK_K1_W11, PDK_K1_W12, PDK_K1_W13	Kolokwium pisemne, Test
W2	Ma wiedzę na temat determinantów społeczno-kulturowych i biologicznych zachowań agresywnych.	PDK_K1_W01, PDK_K1_W02, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W06, PDK_K1_W07, PDK_K1_W08, PDK_K1_W09, PDK_K1_W10, PDK_K1_W11, PDK_K1_W13, PDK_K1_W15, PDK_K1_W19	Kolokwium pisemne, Test
W3	Zna fazy rozwoju agresji u dzieci (poczynając od wieku niemowlęcego) i wymienić zależności między wiekiem wczesnodziecięcym a dorosłością w aspekcie narastania agresji i przemocy.	PDK_K1_W01, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W06, PDK_K1_W07, PDK_K1_W08, PDK_K1_W09, PDK_K1_W10, PDK_K1_W11, PDK_K1_W19	Kolokwium pisemne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	Ma wiedzę na temat konsekwencji prawnych zachowań agresywnych i przemocowych.	PDK_K1_W01, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W06, PDK_K1_W07, PDK_K1_W08, PDK_K1_W09, PDK_K1_W10, PDK_K1_W13, PDK_K1_W14, PDK_K1_W15, PDK_K1_W16, PDK_K1_W17, PDK_K1_W19	Kolokwium pisemne, Test
W5	Zna przejawy i formy agresji i poprawnie potrafi je nazwać a także odróżniać je od przemocy.	PDK_K1_W01, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W06, PDK_K1_W08, PDK_K1_W09, PDK_K1_W10	Kolokwium pisemne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi wskazać warunki podwyższonego ryzyka stania się ofiarą zachowań agresywnych i przemocowych. Umie rozpoznać i nazwać emocje prowadzące do tego typu zachowań.	PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U04, PDK_K1_U05, PDK_K1_U08, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U12, PDK_K1_U14	Kolokwium pisemne, Test
U2	Umie wskazać, jakimi cechami charakteryzuje się przemocowiec i agresor, czym charakteryzuje się ofiara przemocy.	PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U04, PDK_K1_U05, PDK_K1_U08, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U12, PDK_K1_U14	Kolokwium pisemne, Test
U3	Potrafi odróżnić teoria dotyczące nabywania zachowań agresywnych (np. teoria modelowania i społecznego uczenia się od teorii agresja-frustracja).	PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U05, PDK_K1_U06, PDK_K1_U08, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U12	Kolokwium pisemne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Umie wskazać z dużym prawdopodobieństwem przyczyny i determinanty zachowań agresywnych.	PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U04, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10	Kolokwium pisemne, Test
U5	Potrafi przewidzieć i wskazać konsekwencje zachowań agresywnych oprawców, jak jego ofiar.	PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U12, PDK_K1_U14	Kolokwium pisemne, Test
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	Wie, jak należy zachować się w sytuacjach, w których ma do czynienia z przemocowcem i osobą agresywną.	PDK_K1_K01, PDK_K1_K04, PDK_K1_K05, PDK_K1_K07, PDK_K1_K08	Kolokwium pisemne, Test
K2	Potrafi zapobiegać sytuacjom, w których dochodzi do eskalacji i wybuchu agresji.	PDK_K1_K01, PDK_K1_K04, PDK_K1_K05, PDK_K1_K07	Kolokwium pisemne, Test
K3	Potrafi ocenić sytuacje zgodnie z zasadami etyki zawodowej, kompetencji pedagogicznych i uwarunkowań moralnych.	PDK_K1_K03, PDK_K1_K04, PDK_K1_K05, PDK_K1_K07, PDK_K1_K08	Kolokwium pisemne, Test
K4	Potrafi monitorować zachowanie własne i innych w mediach społecznościowych i reagować na próby zachowań agresywnych (np. poprzez aplikacje RESQL)	PDK_K1_K01, PDK_K1_K02, PDK_K1_K03, PDK_K1_K04, PDK_K1_K05, PDK_K1_K06, PDK_K1_K08	Kolokwium pisemne, Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Różnica w definiowaniu agresji i przemocy. Podstawowe teorie dotyczące etiologii zachowań agresywnych i przemocowych (nabyty popęd, instynkt, reakcja na frustrację, modelowanie i efekt społecznego uczenia się).	W1, W2, W5, U4, K3	Wykład
2.	Przegląd koncepcji psychologicznych, pedagogicznych, filozoficznych, socjologicznych i kulturowych na temat zjawiska istnienia agresji i przemocy w społeczeństwie.	W1, W2, W5, U1, U3, U4, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Czynniki środowiskowe i biologiczne potęgujące agresję i przemoc.	W1, W2, W3, W4, W5, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład
4.	Fazy rozwoju agresji u dzieci i dorosłych.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U4, U5, K1	Wykład
5.	Zaburzenie osobowości u sprawcy przemocy. Kim jest ofiara?	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K4	Wykład
6.	Przemoc ekonomiczna i seksualna oraz zaniedbanie - jak niespecyficzne formy przemocy.	W1, W2, W5, U1, U2, U4, U5, K1, K3	Wykład
7.	Język przemocy i agresji - o sematycznych kategoriach zjawiska.	W5, U2, U4, U5, K1, K2, K3, K4	Wykład
8.	Funkcja prawidłowego procesu komunikowania się w procesie przeciwdziałania przemocy.	W2, U1, U2, U4, U5, K1, K2, K3, K4	Wykład
9.	Psychologiczne, społeczne konsekwencje przemocy i agresji (syndrom opóźnionej socjalizacji, urazu psychicznego, PTSD, a także depresja, czasowe psychozy reaktywne, fobie, zaburzenia lękowe, myśli samobójcze, zaburzenia osobowości, uzależnienia i in.)	W1, W2, U1, U2, U5, K1, K2, K3, K4	Wykład
10.	Sposoby zapobiegania agresji i przemocy - perspektywa pedagogiczna, psychologiczna, prawna i kryminologiczna.	W4, U4, U5, K3, K4	Wykład
11.	Przemoc w rodzinie - triangulacje i koluzje psychologiczne.	W1, W2, W4, W5, U1, U3, U4, U5, K1, K2, K3	Wykład
12.	Rodzaje uprzedzeń na tle narodowościowych, przynależności kulturowej, seksualnej, etnicznej, rasowej, politycznej - rola przesądów i stereotypów.	W2, W4, W5, U1, U2, U4, K3, K4	Wykład
13.	Media społecznościowe jako źródła "przemocy miękkiej".	W4, U2, U4, U5, K1, K2, K3, K4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	80 procent obecności na zajęciach. Ponadprogramowe nieobecności należy usprawiedliwić i rozliczyć poprzez odpowiedź ustną z zakresu treści, które były realizowane na zajęciach. Poprawnie napisane kolokwium (50% wagi) i testu (50% wagi). Kolokwium i test obejmują treści realizowane na zajęciach. W kolokwium brane są pod uwagę następujące kwestie: objętość (3-5 stron), naukowość narracji, logiczny wywód, zakres i głębokość przedstawionej wiedzy, umiejętność wyciągania wniosków i samodzielne myślenie

Literatura

Obowiązkowa

1. Aronson E., Wilson T.D., Akert R.M. (1997). Psychologia społeczna. Serce i umysł. Poznań.
2. Bardziejewska M., Brzezińska A., Hermanowski Sz. (2004). Osiągnięcia i zagrożenia dla rozwoju młodzieży w okresie dorastania, [w:] Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy. A. Brzezińska, E. Hornowska (red.). Warszawa: Wyd. Naukowe Scholar.
3. Borecka-Biernat D. (1998). Zachowanie agresywne i nieśmiałe młodzieży w sytuacji ekspozycji społecznej. Wrocław: Wyd. Uniwersytet Wrocławski.
4. Fontana D. (1998). Psychologia dla nauczycieli. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
5. Miłkowska-Olejniczak G. Przejawy i przyczyny agresywnych zachowań młodzieży. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, 10/grudzień 1999.

Dodatkowa

5. Obuchowski K. (2001). Człowiek, dążenia, sens. Myśli wybrane. Bydgoszcz: Wyd. Akademii Bydgoskiej.
6. Ostrowska K., Surzykiewicz J. (2005). Zachowania agresywne w szkole. Badania porównawcze 1997 i 2003. Warszawa: Wydawnictwo CMPP-P MEN.
7. Poraj G. Agresja wśród nauczycieli. Materiały pokonferencyjne. Poznań 30 XI 2006. Monika Stachowicz-Piotrowska
7. Frączek A., Pufal-Struzik I. (red.) (1996). Agresja wśród dzieci i młodzieży: perspektywa psychoedukacyjna. Kielce: Wyd. Pedagogiczne ZNP.
8. Stach R. (1989). Zachowania agresywne. Wrocław-Warszawa: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. będzie źle. Profilaktyka zagrożeń. K. Ostrowska, J. Tatarowicz (red.). Warszawa: Wydawnictwo CMPP-P MEN.
9. Vasta R., Haith M.M., Miller S.A. (2004). Psychologia dziecka. Warszawa: WSiP.
- Tucholska S. Przemoc w szkolnych grupach rówieśniczych. Problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	10
Przygotowanie do zajęć	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PDK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia
PDK_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania znaczenia nauk pedagogicznych dla utrzymania, rekonstrukcji i rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych i odnosi zdobytą wiedzę do projektowania działań zawodowych
PDK_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania sensu, wartości i potrzeby podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w zakresie pedagogiki, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zachowania się w sposób profesjonalny, czynienia refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej
PDK_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki
PDK_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dostrzegania etycznego wymiaru w badaniach naukowych
PDK_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie
PDK_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przygotowywania się do swojej pracy, projektowania i wykonywania działań pedagogicznych
PDK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej
PDK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT)
PDK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi konstruować i prowadzić proste badania pedagogiczne; potrafi sformułować wnioski, opracować i zaprezentować wyniki (z wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań
PDK_K1_U06	Absolwent/ka potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie w języku polskim i innym nowożytnym, na tematy dotyczące wybranych zagadnień pedagogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin
PDK_K1_U08	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów
PDK_K1_U09	Absolwent/ka potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U10	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego

Kod	Treść
PDK_K1_U12	Absolwent/ka potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych
PDK_K1_U14	Absolwent/ka potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu
PDK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie elementarną terminologię używaną w pedagogice z uwzględnieniem terminologii związanej z wybranym modułem specjalnościowym i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
PDK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce pedagogiki w systemie nauk oraz ma wiedzę o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi
PDK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie teorię wychowania i kształcenia oraz działalność związaną z wybranym modułem specjalnościowym, ich filozoficznymi, społeczno-kulturowymi, historycznymi, biologicznymi, psychologicznymi i medycznymi podstawami
PDK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej
PDK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie rozwój człowieka i jego funkcjonowanie, oraz ich nieprawidłowości w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
PDK_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób założenia funkcjonowania więzi społecznych i założenia rządzących nimi prawidłowości
PDK_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie założenia funkcjonowania struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz zachodzące między nimi relacje
PDK_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób zasady procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia, posiada podstawową wiedzę na temat zasad pracy zespołowej
PDK_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem działalności związanej z wybranym modułem specjalnościowym, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów
PDK_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób zasady funkcjonowania różnych środowisk wychowawczych z uwzględnieniem środowisk związanych z wybranym modułem specjalnościowym, ma wiedzę o ich specyfice i procesach w nich zachodzących
PDK_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty oraz systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz ma wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach z zakresu pedagogiki
PDK_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie zasady projektowania i prowadzenia badań w pedagogice, ma wiedzę o problemach badawczych, metodach, technikach i narzędziach badawczych; zna podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody
PDK_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób założenia różnych subdyscyplin pedagogiki z uwzględnieniem subdyscypliny związanej z wybranym modułem specjalnościowym, obejmującą terminologię, teorię i metodykę
PDK_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie strukturę i funkcje systemu edukacji; ma wiedzę o celach, podstawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych
PDK_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe determinanty funkcjonowania uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, terapeutycznej, kulturalnej i pomocowej
PDK_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy metodyki wykonywania typowych zadań, zna normy, procedury stosowane w różnych obszarach działalności pedagogicznej, z uwzględnieniem metodyk związanych z wybranym modułem specjalnościowym
PDK_K1_W17	Absolwent/ka zna i rozumie teoretyczne podstawy bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, z uwzględnieniem instytucji związanych z wybranym modułem specjalnościowym
PDK_K1_W19	Absolwent/ka zna i rozumie zasady i normy etyczne